

**Leidraad algemeen verbindend verklaring overeenkomst over een
verwijderingsbijdrage (avv)**

Informatie voor het indienen van een verzoek tot algemeen verbindend
verklaren ex. Art. 15.36, eerste lid, van de Wet milieubeheer

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Directie Stoffen, Afvalstoffen, Straling
's-Gravenhage, 10 november 2000

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1 Inleiding	5
2 Het karakter van het instrument avv	7
3 De procedure voor het indienen en beoordelen	8
4 Meerderheidsvereiste en overige aspecten	10
4.1 Meerderheidsvereiste.....	10
4.2 Werkingsduur	10
4.3 Handhaving.....	10
4.4 Beoordeling van de overeenkomst over een verwijderingsbijdrage door de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)	11
4.5 Beoordeling van de overeenkomst door de Europese Commissie in het kader van staatssteun	12
4.6 Ontheffing van de avv	12
5 Overeenkomst	13
5.1 Inleiding	13
5.2 Naam, adres en registratienummer bij de kamer van Koophandel van degenen die partij zijn bij de overeenkomst (artikel 1, onder a).....	13
5.3 Stof of het preparaat of het andere product waarop de verwijderingsbijdrage wordt gelegd (artikel 1, onder b).....	14
5.4 De hoogte of de wijze van berekenen van de verwijderingsbijdrage (artikel 1, onder c)	14
5.5 Een omschrijving van degenen op wie de verplichting tot afdracht van de verwijderingsbijdrage wordt gelegd (artikel 1, onder d).....	15
5.6 Een omschrijving van degenen aan wie de afdracht van de verwijderingsbijdrage moet plaatsvinden (artikel 1, onder e)	15
5.7 Het tijdstip en de wijze waarop de afdracht van de verwijderingsbijdrage moet plaatsvinden (artikel 1, onder f)	16
5.8 De wijze waarop controle op de afdracht plaatsvindt (artikel 1, onder g)	16
5.9 De wijze waarop degene op wie de verplichting tot afdracht van de verwijderingsbijdrage is gelegd, gebruik kan maken van de verwijderingsstructuur voor die stof, dat preparaat of dat andere product (artikel 1, onder h).....	17

5.10	De looptijd van de overeenkomst (artikel 1, onder i)	17
6	Overige gegevens.....	18
6.1	De met de verwijderingsstructuur te realiseren milieudoelstellingen (artikel 2, onder a).....	18
6.2	De opzet (organisatorisch, technisch, financieel-economisch) van de verwijderingsstructuur voor diestof, dat preparaat of dat andere product (artikel 2, onder b en c)	18
6.3	De wijze waarop de verwijderingsstructuur past in internationaal verband (artikel 2, onder d).....	21
6.4	De marktstructuur van degenen die de stof, dat preparaat of dat andere product in Nederland invoeren of op de markt brengen (artikel 2, onder e).....	22
6.5	De wijze waarop getracht is een ieder die de verwijderingsbijdrage moet afdragen, bij het indienen van het verzoek te betrekken (artikel 2, onder f)	22
6.6	De wijze waarop getracht is te voorkomen dat gebruikers van die stof, dat preparaat of dat andere product in de praktijk meer dan eenmaal een bijdrage voor de verwijdering daarvan verschuldigd zijn (artikel 2, onder g).....	22
6.7	De wijze waarop aan de consument voorlichting zal worden gegeven over de verwijderingsbijdrage (artikel 2, onder h).....	23
	Bijlage 1: Regeling verzoek verwijderingsbijdragen	25
	Bijlage 2: Voorbeelden van avv.....	29
	Bijlage 3: Voorbeeld analyseschema hoogte verwijderingsbijdrage.....	30
	Bijlage 4: Protocol VROM - NMa	32

Voorwoord

Op grond van artikel 15.36, eerste lid, van de Wet milieubeheer kan ik een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage algemeen verbindend verklaren voor een ieder die dat preparaat, dat product of die stof in Nederland invoert of op de markt brengt. Een verzoek hiertoe kan worden ingediend door degenen die een belangrijke meerderheid vormen wat betreft de gezamenlijke omzet op de markt voor de betreffende producten.

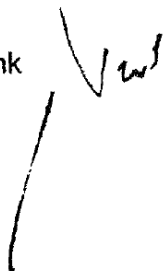
In de overeenkomst wordt aangegeven op welke stoffen, preparaten of producten de verwijderingsbijdrage rust, de hoogte van de verwijderingsbijdrage, wie de verwijderingsbijdrage moet afdragen en op welk moment. Voor een goede beoordeling van de overeenkomst dient deze ook nog andere informatie zoals, de financiering van de verwijderingsstructuur en fondsvorming, te bevatten.

Om behulpzaam te zijn bij het indienen van een verzoek tot algemeen verbindend verklaring van een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage, is de voorliggende leidraad opgesteld. Beschreven wordt welke informatie in de overeenkomst dient te zijn opgenomen en welke criteria bij de toetsing daarvan zullen worden gehanteerd.

Gebleken is dat in veel gevallen een gezamenlijke aanpak van de verwijdering van afvalstoffen het meest efficiënt is voor producenten en importeurs en ook beter voor het milieu. Met behulp van deze leidraad kan de afhandeling van een verzoek tot algemeen verbindend verklaring van een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage worden versneld.

**De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,**

J.P. Pronk

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.P. Pronk', written over a vertical line that extends downwards from the text.

1 Inleiding

Op grond van artikel 15.36, eerste lid, van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) kan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), indien dat in het belang is van een doelmatige verwijdering van afvalstoffen, een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage algemeen verbindend verklaren. Een belangrijke meerderheid van bedrijven die een bepaald product invoert of op de markt brengt, kan daartoe een verzoek bij de Minister van VROM¹ indienen. Door het besluit van de Minister worden de verplichtingen uit de overeenkomst ook opgelegd aan die bedrijven die niet een dergelijke afspraak hebben ondertekend. Een algemeen verbindend verklaring² door de Minister heeft dus tot gevolg dat ieder bedrijf dat die producten in Nederland invoert of op de markt brengt, verplicht wordt de verwijderingsbijdrage af te dragen.

Bij de uitvoering van het beleid voor preventie en hergebruik van afvalstoffen³ bleek bij het bedrijfsleven de behoefte te bestaan aan ondersteunend instrumentarium voor het opzetten van verwijderingsstructuren. In veel gevallen is namelijk een gezamenlijke aanpak van de verwijdering het meest efficiënt voor producenten en importeurs en ook beter voor het milieu. De bereidheid van bedrijven om de inzameling en verdere verwijdering van hun producten gezamenlijk te regelen, hangt in belangrijke mate af van de zekerheid dat iedereen die deze producten op de markt zet, een vergelijkbare financiële bijdrage levert. Vaak wil een kleine groep van bedrijven niet meedoen waardoor concurrentievervalsing ontstaat. Om deze reden hebben destijds verschillende organisaties van ondernemingen de overheid verzocht om ondersteunende regelgeving. De overheid is aan deze wens tegemoet gekomen door middel van de mogelijkheid een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage algemeen verbindend te verklaren.

Op 1 mei 1994 is de mogelijkheid van de algemeen verbindend verklaring van de overeenkomst over een verwijderingsbijdrage in de Wm in werking getreden (artikelen 15.35 tot en met 15.41). Op basis van artikel 15.36, tweede lid, van deze wet heeft de Minister daarbij de mogelijkheid om regels vast te stellen over de onderwerpen die in een overeenkomst moeten worden opgenomen. Deze regels zijn vastgelegd in de regeling verzoek verwijderingsbijdragen (hierna: regeling, zie bijlage 1). Daarin wordt tevens vermeld welke overige gegevens bij het verzoek aan de Minister moeten worden opgenomen.

Inmiddels is enkele jaren ervaring opgedaan met het instrument van de avv. Geconstateerd kan worden dat de avv een belangrijke voorwaarde kan zijn voor een succesvolle invoering van verwijderingsstructuren⁴. Zowel bij het bedrijfsleven als bij de Minister is wel de behoefte ontstaan om meer informatie te geven over de wijze waarop een verzoek tot avv moet worden opgesteld en ingediend en hoe een verzoek wordt beoordeeld door de Minister. In de hiervoor genoemde regeling wordt genoemd welke onderwerpen in een aanvraag aan de orde moeten komen en welke overige gegevens dienen te worden aangedragen.

Met deze leidraad wordt beoogd op basis van deze regeling zowel aan de partijen bij een overeenkomst als aan derden bekendheid te geven aan de criteria waaraan de verzoeken tot avv worden beoordeeld en de daarvoor geldende procedure. Partijen bij een overeenkomst kunnen

¹ In het vervolg wordt met "de Minister" bedoeld de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

² algemeen verbindend verklaring wordt hierna afgekort tot avv

³ "Notitie inzake preventie en hergebruik van afvalstoffen", (Kamerstukken-II, 1988/89, 20877 nrs 1 en 2)

⁴ Een aantal voorbeelden van avv is opgenomen in bijlage 2

bij de formulering van de overeenkomst en het verzoek om avv met deze criteria rekening houden en daarmee de afhandeling van hun verzoek tot avv versnellen. Derden kunnen de relevantie van eventuele bedenkingen adequater beoordelen.

Deze Leidraad diént te worden gekwalificeerd als een beleidsregel in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). De Minister heeft op grond van zijn bestuursbevoegdheid (namelijk het nemen van een besluit over het verzoek tot avv) de mogelijkheid om beleidsregels vast te stellen. De Minister heeft deze Leidraad bij besluit van 10 november 2000, nr. MBA/2000098883, vastgesteld. Indien gemotiveerd, mag de Minister in het concrete geval van deze regels afwijken.

Bij het opstellen van de Leidraad is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van het betrokken bedrijfsleven. De Leidraad zal indien nodig worden geactualiseerd, nadat daarover overleg heeft plaatsgevonden met de betrokken partijen en de formele procedures zijn doorlopen.

In het navolgende wordt verder ingegaan op het karakter van een avv (hfdst. 2). Vervolgens is de procedure van behandeling van een verzoek uiteengezet (hfdst. 3). Daarna worden enkele algemene aspecten van een verzoek behandeld (hfdst. 4). De kern van deze Leidraad wordt gevormd door de hoofdstukken 5 en 6. Daarin wordt een uiteenzetting van de inhoud van de overeenkomst gegeven en de wijze waarop de beoordeling door de Minister daarvan geschiedt (hfdst. 5). Tenslotte wordt ingegaan op welke overige gegevens overlegd dienen te worden en op welke wijze deze gegevens worden beoordeeld (hfdst. 6).

2 Het karakter van het instrument avv

Het besluit van de Minister kan worden beschouwd als een daad van materiële wetgeving. Het wordt daarmee een algemeen verbindend voorschrift, dat rechtsgevolgen heeft voor alle bedrijven die bij inwerkingtreding of gedurende de looptijd van de avv onder de werkingssfeer van de overeenkomst vallen of komen te vallen.

Tegen een genomen avv-besluit of de intrekking daarvan is op dit moment geen beroep mogelijk op grond van artikel 8:2., aanhef, onder a en b, jo artikel IV A van de Awb.

De Minister kan met toepassing van artikel 15.38, eerste lid, van de Wm een ontheffing verlenen van een algemeen verbindend verklaarde overeenkomst. Van belang daarbij is dat bedrijven in aanmerking komen voor een ontheffing, indien zij zorgen voor een tenminste gelijkwaardige verwijderingsstructuur als onder de avv functioneert. Indien een bedrijf van oordeel is dat hij de verwijdering van zijn producten zelf adequaat kan regelen, kan hij bij de Minister een gemotiveerd en onderbouwd verzoek tot ontheffing indienen. Vanwege het individuele karakter van het besluit tot ontheffing staat hiertegen wel beroep open.

3 De procedure voor het indienen en beoordelen

In artikel 15.36 van de Wm is de bevoegdheid van de Minister neergelegd tot het algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage. In dit hoofdstuk wordt de procedure voor het indienen en beoordelen van een verzoek tot het algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage beschreven. In artikel 15.37 is de procedure van de totstandkoming van de avv neergelegd. Behoudens verplichtingen die voortvloeien uit voor Nederland verbindende verdragen of besluiten, is de termijn waarop moet worden beslist op een verzoek tot avv zestien weken.

Schematisch weergegeven is de procedure als volgt:

Een verzoek tot avv van een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage moet schriftelijk in drievoud bij de Minister worden ingediend. Een verzoek kan worden aangevraagd door één of meer bedrijven of één of meer organisaties van bedrijven, bijvoorbeeld een brancheorganisatie, die partij zijn bij de overeenkomst.

De Minister heeft op grond van artikel 15.36, tweede lid, van de Wm nadere regels gesteld met betrekking tot de onderwerpen die in ieder geval in een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage aan de orde dienen te komen alsmede met betrekking tot de overige gegevens die bij het verzoek overlegd moeten worden. Deze eisen zijn vastgelegd in de regeling verzoek verwijde-

ringsbijdragen. Een verzoek wordt eerst in behandeling genomen, indien dit voldoet aan de in deze regeling en deze Leidraad opgenomen vereisten.

De Minister zendt de indiener van het verzoek tot avv onverwijld een bericht van ontvangst, waarin de datum van ontvangst is vermeld. Indien blijkt dat het verzoek onvoldoende gegevens bevat voor een inhoudelijke beoordeling, kan de Minister schriftelijk verzoeken om aanvullende gegevens. Voor het overleggen van de aanvullende gegevens wordt een termijn van vier weken aangehouden. Tijdens deze termijn wordt de proceduretijd opgeschort.

Indien niet (tijdig) voldaan wordt aan het verzoek om de aanvullende gegevens te verstrekken, loopt de indiener het risico dat het verzoek niet in behandeling wordt genomen. Het is evenwel mogelijk dat de Minister toch besluit om een onvolledig verzoek in behandeling te nemen, bijvoorbeeld omdat de ontbrekende informatie niet van essentiële betekenis is voor de verdere oordeelsvorming over het verzoek.

Indien in de onderliggende stukken van het verzoek tot avv, gegevens voorkomen waarvan de geheimhouding gerechtvaardigd is, kan de Minister haar aanleiding van een schriftelijk verzoek van de indiener instemmen met de openbaarmaking van aangepaste stukken waaruit de bewuste gegevens niet kunnen worden afgeleid. Deze regeling is alleen van toepassing bij zwaarwegende belangen van de indiener van het verzoek tot avv, die uitsluitend betrekking mogen hebben op bedrijfsgeheimen en beveiligingsgegevens. Deze termen worden strikt geïnterpreteerd.

Zo spoedig mogelijk na de indiening van het complete verzoek, wordt in de Staatscourant en in een voor de betreffende branche relevant dagblad een bericht geplaatst. In dit bericht wordt mededeling gedaan van het feit dat het verzoek is ingediend, een korte beschrijving van de inhoud van de overeenkomst en de plaats waar de stukken ter inzage liggen. De stukken zullen in ieder geval in de bibliotheek van het Ministerie van VROM ter inzage liggen. Op verzoek kan aan belangstellenden een kopie worden gestuurd. Gedurende een termijn van vier weken kan een ieder schriftelijk zijn zienswijze indienen. Deze zienswijzen worden direct aan degene die het verzoek tot avv heeft ingediend, doorgestuurd en aan de verzoeker zal worden verzocht een reactie te geven. Het is namelijk denkbaar dat de zienswijzen aanleiding geven om wijzigingen aan te brengen in de overeenkomst en het onderliggende systeem van verwijdering. Indien deze wijzigingen van de overeenkomst zeer ingrijpend zijn dient een nieuw verzoek te worden ingediend. In het besluit dat de Minister neemt over het verzoek tot avv zal worden aangegeven welke zienswijzen zijn ontvangen en hoe hiermee is omgegaan.

Het verzoek tot avv en de bedenkingen zullen inhoudelijk worden getoetst aan de Wm, de regeling en de leidraad, waarin is opgenomen het avv-beleid zoals verwoord in hoofdstukken 5 en 6 van deze leidraad. Het besluit wordt bekend gemaakt door toezending ervan aan de indiener en aan degene die bedenkingen hebben ingediend. Na de toezending worden het besluit tot avv en de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage gepubliceerd in de Staatscourant en wordt in een landelijk verschijnend dagblad een mededeling gedaan van het besluit tot avv onder verwijzing naar de vindplaats in de Staatscourant waar de volledige tekst van de overeenkomst in staat. Indien blijkt dat een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage tussentijds, dat wil zeggen gedurende de looptijd van het besluit tot avv, aanpassing behoeft dan zal een nieuw verzoek tot avv bij de Minister moeten worden ingediend.

4 Meerderheidsvereiste en overige aspecten

4.1 Meerderheidsvereiste

In artikel 15.37, eerste lid, van de Wm is opgenomen dat het verzoek tot avv slechts kan worden ingediend door "degenen die, onderscheidenlijk organisaties van degenen die, wat betreft de gezamenlijke omzet en aantal van de betrokken stoffen, preparaten of andere producten een naar het oordeel van de Minister belangrijke meerderheid vormen van degenen die deze stoffen, preparaten of andere producten in Nederland invoeren en op de markt brengen." In de Memorie van Toelichting is aangegeven dat hierbij gedacht kan worden aan een dekkingsgraad van de gezamenlijke omzet van circa 75%. Het criterium omzet van de relevante stoffen, preparaten of andere producten is dominant bij de vraag of er sprake is van een belangrijke meerderheid. Het criterium belangrijke meerderheid van het aantal bedrijven is van belang, maar kan in sommige gevallen een minder grote, rol spelen. Het is niet wenselijk dat een branche waarin één groot bedrijf dat qua omzet dominant is, maar waarin nog 50 kleinere bedrijven actief zijn, via de avv zijn wil kan opleggen aan deze 50 kleinere bedrijven. Aan de andere kant moet het mogelijk zijn om voor vier bedrijven die qua omzet een belangrijke meerderheid hebben in een markt waarin nog tien kleinere bedrijven actief zijn, een avv af te geven.

Met inachtneming van het bovenstaande dient de indiener aan te tonen dat zijn verzoek de vereiste meerderheid heeft. Dit kan bijvoorbeeld worden aangetoond door middel van omzetcijfers en aantal bedrijven. Indien naar het oordeel van de Minister noodzakelijk, kan de Minister van de verzoeker een door een registeraccountant geverifieerde opgave van omzetcijfers en aantal bedrijven verlangen.

4.2 Werkingsduur

De avv treedt in werking na publicatie in de Staatscourant, dan wel op de in het besluit genoemde datum. De overeenkomst kan ten hoogste voor een periode van vijf jaar algemeen verbindend worden verklaard (artikel 15.39, eerste lid, van de Wm). Het bepalen van de looptijd van de overeenkomst wordt binnen deze maximumtermijn in eerste instantie aan de betrokken partijen zelf overgelaten.

Het besluit tot avv kan om redenen als omschreven in artikel 15.39, tweede lid, van de Wm worden ingetrokken. Dit kan, indien onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt, of op grond van veranderde omstandigheden of vanwege internationale regelgeving.

Het besluit tot avv heeft geen terugwerkende krachten ook geen nawerking. In verband daarmee is het van belang dat tijdig voor afloop van de bestaande overeenkomst een nieuw verzoek bij de Minister in te dienen. Hierbij wordt geadviseerd een termijn van tenminste zes maanden aan te houden.

4.3 Handhaving

Meestal wordt door de bedrijven die de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage hebben ondertekend een organisatie opgericht die belast wordt met de uitvoering van de op zich genomen verplichtingen. Deze uitvoeringsorganisatie is vaak tevens belast met het toezicht op de naleving van de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage. Indien aangesloten bedrijven weigeren de verwijderingsbijdrage af te dragen, is er sprake van het niet naleven van de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage en kan een civielrechtelijke actie in gang worden gezet. De naleving van de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage geschiedt via het burgerlijk recht en door het betrokken bedrijfsleven zelf. Het initiatief tot de naleving van de betaling van de verwijderingsbijdra-

ge ligt bij de betrokken bedrijven zelf en niet bij de overheid. Het is dan niet de taak van de Inspectie milieuhygiëne van het ministerie van VROM om toe te zien op de naleving van de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage. De Inspectie milieuhygiëne is krachtens artikel 15.41 van de Wm wel bevoegd om op verzoek van de betrokken bedrijven een onderzoek in te stellen naar bedrijven waarvan het vermoeden bestaat dat zij onder de overeenkomst vallen, maar die de verwijderingsbijdrage niet betalen. Een dergelijk verzoek moet worden ingediend bij de Minister. Hij geeft de inspectie de opdracht een onderzoek te verrichten. De Inspectie milieuhygiëne brengt vervolgens verslag uit aan de Minister. Deze stelt vervolgens de betrokken bedrijven op de hoogte of de onderzochte bedrijven onder de algemeen verbindend verklaarde overeenkomst vallen. Indien dit het geval is, zullen de betrokken bedrijven zelf een civielrechtelijke actie moeten instellen.

4.4 Beoordeling van de overeenkomst over een verwijderingsbijdrage door de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

De Mededingingswet (Mw) verbiedt mededingingsafspraken (kartels), die ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan wordt verhinderd, beperkt of vervalst (artikel 6). Mededingingsafspraken kunnen onder meer zijn overeenkomsten tussen ondernemingen. De Nederlandse Mededingingsautoriteit, de NMa, is belast met de handhaving van de Mw. In het verleden heeft de NMa enkele richting gevende uitspraken gedaan over overeenkomsten waarin een verwijderingsbijdrage wordt vastgelegd. In verband hiermee is het volgende van belang. De overeenkomst over een verwijderingsbijdrage kan wellicht afspraken bevatten die onder het kartelverbod vallen. Teneinde problemen op dit punt te voorkomen wordt dringend geadviseerd de overeenkomst in een vroegtijdig stadium ter beoordeling voor te leggen aan de NMa. In overleg met de NMa kan dan worden bekeken of een aanmelding van de overeenkomst bij de NMa noodzakelijk is en of een ontheffing van de Mw bij haar moet worden aangevraagd. Van belang is hierbij te benadrukken dat bij het besluit van de Minister van VROM al dan niet een avv af te geven de mededingingstoets geen rol speelt. Die wordt uitdrukkelijk aan de directeur-generaal (d-g) NMa gelaten. Partijen kunnen zich hierop dan ook niet beroepen. De Minister zal overgaan tot het algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst indien dit in het belang is van de doelmatige verwijdering van afvalstoffen. Dit betekent, dat de Minister met name op milieu-aspecten van de overeenkomst let. Niet tot avv zal worden overgegaan als sprake is van evidente strijdigheid van de voorliggende overeenkomst met de Mw.

De Minister van VROM en de d-g NMa hebben teneinde de procedures van VROM en de NMa op elkaar af te stemmen gezamenlijk een protocol ondertekend. In dit protocol is geregeld dat de NMa tijdig helderheid verschaft over de mededingingsrechtelijke aspecten van een overeenkomst. Dit om te voorkomen dat de Minister van VROM een besluit op een verzoek tot avv moet nemen zonder dat hij het (voorlopig) oordeel van de d-g NMa kent. Voor de tekst van dit protocol wordt verwezen naar bijlage 4.

Naast de aanmelding bij de NMa is het raadzaam de overeenkomst ook aan te melden bij de Europese Commissie (EC) in het kader van artikel 81 van het EG-verdrag indien als gevolg van de overeenkomst bepaalde interstatelijke effecten zullen optreden.

4.5 Beoordeling van de overeenkomst door de Europese Commissie in het kader van staatssteun

Artikel 87 van het EG-Verdrag bepaalt dat steunmaatregelen, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen vervalst, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt zijn voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig beïnvloedt. Op grond van artikel 88, derde lid, van het EG-Verdrag dient de Europese Commissie van ieder voornemen tot invoering of wijziging van een steunmaatregel op de hoogte worden gebracht. Hoewel argumenten aangevoerd kunnen worden dat een avv niet als een steunmaatregel beschouwd moet worden, wordt een voornemen tot avv bij de Europese Commissie aangemeld om het te bezien in het kader van staatssteun.

Op grond van artikel 15.37, derde lid, van de Wet milieubeheer dient de Minister in beginsel binnen 16 weken op het verzoek tot algemeen verbindend verklaring te beslissen. Die termijn kan worden opgeschort zolang de Europese Commissie geen oordeel heeft gegeven in het kader van bovengenoemde EG-procedure. Van de opschorting wordt mededeling gedaan aan de verzoeker. Het is raadzaam bij het indienen van het verzoek tot avv bij de Minister rekening te houden met deze lange EG-procedure, aangezien de beoordeling van het voornemen tot avv door de EC gemiddeld 6 maanden duurt.

4.6 Ontheffing van de avv

De Minister kan met toepassing van artikel 15.38, eerste lid, van de Wm een ontheffing verlenen van een algemeen verbindend verklaarde overeenkomst. Van belang daarbij is dat bedrijven in aanmerking kunnen komen voor een ontheffing, indien zij een "tenminste gelijkwaardig" systeem hebben of opzetten als onder de avv functioneert. Indien een bedrijf van oordeel is dat hij de verwijdering van zijn producten zelf adequaat kan regelen, kan hij bij de Minister een gemotiveerd en onderbouwd verzoek tot ontheffing indienen. Tot het moment waarop een eventuele ontheffing van kracht is, is het bedrijf verplicht de verwijderingsbijdrage te betalen. In het verzoek moeten gegevens worden opgenomen waaruit blijkt dat sprake is van een gelijkwaardig systeem. De verzoeker moet daartoe in zijn verzoek in ieder geval de gegevens opnemen zoals beschreven in hoofdstukken 5 en 6. Met uitzondering van die gegevens die specifiek betrekking hebben op den verwijderingsbijdrage en de bijbehorende overeenkomst. De Minister' beoordeelt het verzoek tot ontheffing op basis van de gegevens die aan het verzoek tot avv ten grondslag hebben gelegen. Het verzoek tot ontheffing moet in drievoud bij de Minister worden ingediend. Met betrekking tot de totstandkoming van het besluit van de Minister wordt de procedure gevolgd als beschreven in hoofdstuk 3 van deze Leidraad. Waarbij zij opgemerkt dat tegen dit besluit van de Minister, vanwege het individuele karakter, in tegenstelling tot het besluit tot avv wel bezwaar bij de Minister en vervolgens beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit beroep moet worden ingesteld binnen zes weken na de dag waarop een exemplaar van het besluit tot ontheffing ter inzage is gelegd. Handhaving van voorschriften of bepalingen van de ontheffing geschiedt door de Inspectie Milieuhygiëne.

5 Overeenkomst

5.1 Inleiding

Op grond van artikel 15.36, eerste lid, van de Wm kan een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage door de Minister algemeen verbindend worden verklaard, indien dit in het belang is van een doelmatige verwijdering van afvalstoffen.

Wat onder doelmatige verwijdering wordt verstaan is te vinden in artikel 1.1 van de Wm. Voor een avv betekent dit, dat in ieder geval de continuïteit van de desbetreffende verwijderingsstructuur moet zijn gewaarborgd. Tevens dient de verwijdering van afvalstoffen op een effectieve en efficiënte wijze te geschieden. De Minister houdt hierbij rekening met artikel 10.1 Wm (nieuw 10.4 Wm) waarin de voorkeursvolgorde voor verwijdering van afvalstoffen is opgenomen (zg. "ladder van Lansink").

De toetsing van een verzoek tot avv vindt plaats op basis van de overeenkomst en de overige gegevens die ingevolge de regeling verzoek verwijderingsbijdragen bij het verzoek worden overlegd. In artikel 1 van de regeling worden de onderwerpen genoemd die in ieder geval in de overeenkomst aan de orde moeten komen. Het staat betrokkenen vrij ook afspraken over andere onderwerpen in de overeenkomst op te nemen, mits deze direct te maken hebben met de verwijderingsbijdrage. Hierna wordt uitgebreid ingegaan op de onderwerpen genoemd in artikel 1 van de regeling. Per onderwerp wordt aangegeven aan welke vereisten de overeenkomst moet voldoen. Tevens wordt aangegeven hoe de Minister deze beoordeelt. In het algemeen kan worden gesteld dat de beoordeling van de overeenkomst voornamelijk geschiedt op volledigheid van de daarin op te nemen gegevens.

Het verdient aanbeveling de overeenkomst te voorzien van een toelichting, zodat de overeenkomst voor een ieder begrijpelijk is.

Belangrijke meerderheid

In paragraaf 4.1 is reeds aangegeven dat bij het verzoek moet worden aangetoond dat er sprake is van een belangrijke meerderheid. Op dit onderdeel van het verzoek wordt hieronder niet verder ingegaan.

5.2 Naam, adres en registratienummer bij de kamer van Koophandel van degenen die partij zijn bij de overeenkomst (artikel 1, onder a)

5.2.1.1 Inhoud overeenkomst

Veelal zal de overeenkomst worden ondertekend door vertegenwoordigers van overkoepelende organisaties (bijvoorbeeld een brancheorganisaties) namens de aangesloten leden. Als bijlage bij de overeenkomst moet dan een lijst met namen, adressen en registratienummers bij de Kamer van Koophandel worden gevoegd van de bedrijven namens wie de betreffende (branche)organisatie de overeenkomst heeft getekend.

5.2.1.2 Beoordeling door de Minister

De Minister toetst op volledigheid van deze gegevens.

5.3 Stof of het preparaat of het andere product waarop de verwijderingsbijdrage wordt gelegd (artikel 1, onder b)

5.3.1.1 Inhoud overeenkomst

Uit de overeenkomst moet duidelijk blijken op welk product de verwijderingsbijdrage van toepassing is. Daartoe dient onder het hoofdje "definities" te worden aangegeven op welk product een verwijderingsbijdrage wordt gelegd. Het moet wel een product zijn dat door degenen die een overeenkomst hebben gesloten, zelf op de markt wordt gebracht. Het kan bijvoorbeeld niet zo zijn, ter stimulering van secundaire bouwgrondstoffen door producenten daarvan overeengekomen wordt een verwijderingsbijdrage te heffen op primaire grondstoffen. In de definities moet tevens een nadere beschrijving van het product worden gegeven.

Een voorbeeld van een beschrijving van product waarop een verwijderingsbijdrage is te vinden in de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage voor landbouwfolie. Daarin is dit product als volgt gedefinieerd:
"LDPE film met een dikte van 0,1 mm of meer, in Nederland als kuilfolie op de markt gebracht."

5.3.1.2 Beoordeling door de Minister

De Minister toetst of duidelijk uit de overeenkomst blijkt op welk product de verwijderingsbijdrage is gelegd (zie ook paragraaf 6.6).

5.4 De hoogte of de wijze van berekenen van de verwijderingsbijdrage (artikel 1, onder c)

Inhoud overeenkomst

De hoogte van de verwijderingsbijdrage vormt een van de belangrijkste onderdelen van de overeenkomst. De hoogte is immers een neerslag van de kosten van de verwijderingsstructuur en bepaalt voor de afnemer van het product de omvang van een mogelijke prijsverhoging van een bepaald product. Op de onderbouwing van de hoogte of de wijze van berekenen wordt ingegaan in paragraaf 6.2.

De bepaling van de hoogte van de verwijderingsbijdrage zal in de meeste gevallen resulteren in een vast bedrag per product. Dit bedrag moet worden genoemd in de overeenkomst. Ook is het mogelijk een verwijderingsbijdrage vast te stellen door middel van een bepaalde berekeningsmethode (formule) die in de overeenkomst wordt vastgelegd. Dit is bijvoorbeeld wenselijk als er sprake is van een sterk fluctuerende marktprijs voor het betreffende product als het in het afvalstadium terecht komt. Indien wordt gekozen voor deze berekeningmethode dat moet in de overeenkomst duidelijk zijn aangegeven uit welke kengetallen deze methode (formule) bestaat en hoe deze tot stand zijn gekomen. In de overeenkomst dient voorts duidelijk te worden aangegeven hoe en wanneer van het heffen van deze verwijderingsbijdrage gebruik wordt gemaakt. Van beide vormen is hieronder een voorbeeld opgenomen.

Voorbeeld van een vaste verwijderingsbijdrage: "De hoogte van een verwijderingsbijdrage bedraagt 150 gulden per auto, BTW inbegrepen."

Voorbeeld van een te berekenen verwijderingsbijdrage: "De hoogte van de verwijderingsbijdrage wordt bij besluit van de Stichting Verwijderingsfonds bepaald aan de hand van de volgende formules:(-)"

5.4.1.1 *Beoordeling door de Minister*

De Minister toetst of de hiervoor genoemde elementen in de overeenkomst zijn opgenomen.

5.5 Een omschrijving van degenen op wie de verplichting tot afdracht van de verwijderingsbijdrage wordt gelegd (artikel 1, onder d)

5.5.1.1 *Inhoud overeenkomst*

In de overeenkomst zal duidelijk omschreven moeten worden wie de verwijderingsbijdrage moet afdragen. Het verdient aanbeveling om de groep van heffingplichtigen zo klein mogelijk te houden in verband met de kosten die gemaakt moeten worden voor uitvoering, naleving en de inning van de verwijderingsbijdrage. Dit kan bijvoorbeeld door in de overeenkomst vast te leggen dat de afdracht moet plaatsvinden door een producent of importeur en op het moment dat het product in Nederland op de markt wordt gebracht.

Het verdient aanbeveling een voorziening te treffen voor restitutie van de verwijderingsbijdrage voor die producten die worden geëxporteerd naar het buitenland.

Voorbeeld van degene die verwijderingsbijdrage moet afdragen: "De verwijderingsbijdrage voor kunststofkozijnen en kunststofgevelementen wordt geheven bij de Nederlandse producenten en importeurs van deze kunststofkozijnen en kunststofgevelementen. Daarnaast moeten deze kunststofkozijnen en kunststofgevelementen in Nederland op de markt worden gebracht".

5.5.1.2 *Beoordeling door de Minister*

De Minister toetst of duidelijk uit de overeenkomst blijkt wie de verwijderingsbijdrage moet afgedragen.

5.6 Een omschrijving van degenen aan wie de afdracht van de verwijderingsbijdrage moet plaatsvinden (artikel 1, onder e)

5.6.1.1 *Inhoud overeenkomst*

In de overeenkomst dient te worden aangegeven aan wie (welke organisatie) de verwijderingsbijdrage dient te worden afgedragen. De naam van deze organisatie moet worden genoemd. In veel gevallen zal dit geschieden aan een organisatie die tevens belast is met het beheer van de door de verwijderingsbijdrage gevormde fondsen. Deze organisatie dient de betrouwbaarheid van de aan haar verstrekte gegevens te kunnen waarborgen in verband met afdracht naar omzetgegevens.

Teneinde fraude op dit punt te voorkomen heeft het dan ook de voorkeur dat een onafhankelijk accountantsbureau of een andere onafhankelijke rechtspersoon wordt belast met de inning van de gelden.

Hierbij is het van belang dat wordt gewaarborgd dat de geïnde gelden alleen voor de verwijdering van de betreffende producten in de afvalfase worden besteed.

5.6.1.2 *Beoordeling door de Minister*

De Minister toetst of in de overeenkomst een omschrijving is opgenomen van degenen aan wie de afdracht van de verwijderingsbijdrage moet plaatsvinden en dat in de overeenkomst voldoende is gewaarborgd dat deze organisatie die de verwijderingsbijdrage beheert onafhankelijk is.

Gewaarborgd dient te worden dat de geïnde gelden alleen voor de verwijdering van de betreffende producten in de afvalfase worden besteed

Voorbeeld van degene aan wie de afdracht van de verwijderingsbijdrage moet plaatsvinden: "De verwijderingsbijdrage voor landbouwfolie wordt door een onafhankelijk accountantsbureau geïnd. De organisatie die de inzameling en verwerking regelt, de Stichting FOLINED, heeft geen inzage in de gegevens van de afzonderlijke bedrijven".

5.7 Het tijdstip en de wijze waarop de afdracht van de verwijderingsbijdrage moet plaatsvinden (artikel 1, onder f)

5.7.1.1 Inhoud overeenkomst

In de overeenkomst moeten het tijdstip en de wijze waarop de afdracht van de verwijderingsbijdrage geschiedt, worden vermeld.

Het tijdstip van overdracht moet zoveel mogelijk aansluiten bij de in de betreffende branche gebruikelijke betalings- en overdrachtsvoorwaarden. Zo ligt het voor de hand bij producten die seizoensgebonden zijn de afdracht hiermee te laten samenvallen.

5.8 De wijze waarop controle op de afdracht plaatsvindt (artikel 1, onder g)

5.8.1.1 Inhoud overeenkomst

In de overeenkomst moet worden aangegeven op welke wijze de controle op de afdracht plaatsvindt. In de overeenkomst zullen daartoe in ieder geval volgende punten moeten worden vermeld:

1. de controle dient te worden uitgevoerd door een onafhankelijke derde, bijvoorbeeld een accountantsbureau;
2. aangegeven moet worden welke stappen door deze derde worden ondernomen indien uit de controle blijkt dat een bedrijf niet de juiste gegevens heeft aangeleverd of de verwijderingsbijdrage niet afdraagt;
3. de controlefrequentie moet worden vermeld.

5.8.1.2 Beoordeling door de Minister

De Minister toetst aan de hand van bovengenoemde punten of in de overeenkomst de controle op de afdracht van de verwijderingsbijdrage voldoende is gewaarborgd.

5.9 De wijze waarop degene op wie de verplichting tot afdracht van de verwijderingsbijdrage is gelegd, gebruik kan maken van de verwijderingsstructuur voor die stof, dat preparaat of dat andere product (artikel 1, onder h)

5.9.1.1 Inhoud overeenkomst

De afdracht van de verwijderingsbijdrage zal gepaard moeten gaan met een zekerheid voor de afdrachtplichtige dat zijn product in de afvalfase daadwerkelijk verwijderd kan worden met behulp van de door de verwijderingsbijdrage gefinancierde verwijderingsstructuur.

Dit betekent dat uit de overeenkomst moet blijken dat de voorgestelde verwijderingsstructuur toegankelijk is voor degene die de verwijderingsbijdrage afdraagt.

De voorwaarden mogen niet zodanig van aard zijn dat hierdoor indirect de deelneming van bepaalde bedrijven wordt uitgesloten. Ook de bedrijven die niet zijn aangesloten bij bijvoorbeeld een brancheorganisatie die het systeem heeft opgericht, moeten aan het systeem kunnen deelnemen.

5.9.1.2 Beoordeling door de Minister

De Minister bekijkt of in de overeenkomst wordt gegarandeerd dat de voorgestelde inzamel- en verwerkingsstructuur ook daadwerkelijk wordt ingezet voor de producten van degene die de verwijderingsbijdrage afdraagt. Tevens wordt getoetst of de voorgestelde structuur voldoende toegankelijk is voor degenen die de verwijderingsbijdrage afdragen.

5.10 De looptijd van de overeenkomst (artikel 1, onder i)

5.10.1.1 Inhoud overeenkomst

In feite staat dit element onjuist aangeduid in de regeling; het gaat om de gewenste looptijd van het besluit tot avv. Ingevolge artikel 15.39, eerste lid, van de Wm kan een overeenkomst voor ten hoogste vijf jaar algemeen verbindend verklaard worden. Het bepalen van de looptijd van de overeenkomst wordt binnen deze maximumtermijn aan de partijen zelf overgelaten. De duur van de overeenkomst hangt af van verschillende aspecten, zoals de noodzaak van de verwijderingsbijdrage, de ontwikkeling van verwerkingstechnologie, mededingingsaspecten en internationale ontwikkelingen.

Een avv voor de maximum periode van vijf jaar heeft tot nu toe niet plaatsgevonden. Een periode van drie jaar biedt meestal voldoende waarborgen voor een succesvolle start van een systeem en er kan voldoende worden ingespeeld op ontwikkelingen in de markt.

5.10.1.2 Beoordeling door de Minister

Bekeken wordt of in de overeenkomst een bepaling is opgenomen over de looptijd.

6 Overige gegevens

Naast de overeenkomst over een verwijderingsbijdrage dient de indiener van het verzoek tot avv overige gegevens te overleggen. In artikel 2 van de regeling is opgenomen welke overige gegevens onder meer dienen te worden overgelegd. Deze gegevens kunnen bijvoorbeeld in de toelichting bij de overeenkomst worden opgenomen.

Toetsing van deze gegevens zal vooral, plaatsvinden in het licht van de doelmatigheid van de verwijdering van afvalstoffen zoals bedoeld in artikel 1.1 van de Wm.

6.1 De met de verwijderingsstructuur te realiseren milieudoelstellingen (artikel 2, onder a)

6.1.1.1 Inhoud gegevens

De verzoeker moet aangeven welke milieudoelstellingen op welke termijn met de verwijderingsstructuur worden gerealiseerd. Het beleid van de Nederlandse overheid is erop gericht zoveel mogelijk producten, onderdelen of materialen te hergebruiken. De verzoeker moet dan ook aangeven, bij voorkeur in een schema; welk gewichtspercentage van de teruggenomen producten wordt toegepast voor:

1. producthergebruik
2. onderdelenhergebruik
3. materiaal hergebruik
4. hoofdgebruik als brandstof

Ook moet worden aangegeven welk gewichtspercentage van de teruggenomen producten eventueel worden verbrand of gestort.

Bij het halen van de doelstellingen dient rekening gehouden te worden met de voorkeursvolgorde van verwijderen zoals vastgelegd in artikel 10, eerste lid, van de Wm (zg. "ladder van Lansink"). De percentages moeten worden gerelateerd aan doelstellingen uit de voor de betreffende branche relevante beleids- of branchedocumenten. Het realiteitsgehalte van de percentages dient daarbij onderbouwd te worden door bijvoorbeeld een verklaring van de verwerker(s).

6.1.1.2 Beoordeling door de Minister

De Minister beoordeelt de in de gegevens aangegeven percentages aan hand van beleidsdoelstellingen zoals vastgelegd in amvb's, convenanten, nota's, plannen of notities. Indien de daarin aangegeven percentages niet bereikt zullen worden, betekent dit niet automatisch dat de Minister de avv niet afgeeft. De verzoeker zal evenwel, bijvoorbeeld door middel van eigen onderzoeken, moeten aantonen waarom bepaalde doelstellingen niet kunnen worden gehaald.

6.2 De opzet (organisatorisch, technisch, financieel-economisch) van de verwijderingsstructuur voor die stof, dat preparaat of dat andere product (artikel 2, onder b en c)

6.2.1.1 Inhoud gegevens

De beoordeling van de opzet van de verwijderingsstructuur vormt de kern van de beoordeling van de aanvraag voor avv. In de gegevens moet de organisatorische, technische en financiële opzet van de verwijderingsstructuur worden beschreven.

1. organisatorische aspecten .

De verzoeker moet duidelijk inzicht geven in de wijze waarop de verwijderingsstructuur is georganiseerd:

1. inzichtelijk moet worden gemaakt wat de loop van de verschillende afval- en geldstromen is;
2. ook moet worden vermeld welke partijen deelnemen aan de structuur en wie waarvoor verantwoordelijk is;
3. de betrokken rechtspersoon(en) moeten worden vermeld;
4. de statuten van de organisaties dienen te worden bijgevoegd.

Het is raadzaam een en ander te verduidelijken door middel van een organisatieschema (organogram).

6.2.1.2 Beoordeling door de Minister

De Minister zal dit onderdeel beoordelen op volledigheid.

2. technische aspecten

Bij de technische opzet van de verwijderingsstructuur moet onder meer worden gedacht aan de logistiek (inzameling, transport, e.d.) en de technieken die bij de verwerking worden toegepast. De verzoeker moet in de gegevens in ieder geval de volgende punten vermelden:

1. de producten waarvoor de verwijderingsbijdrage wordt gebruikt. Aangegeven moet worden, of de verwijderingsbijdrage wordt besteed aan de verwijdering van producten die op de markt zijn gebracht na het in werking treden van de avv of ook op de zg. historische voorraad, die producten die voor dat moment op de markt zijn gebracht. De laatste variant is het meest compleet;
2. de kwaliteitseisen die worden gesteld aan de in te nemen producten door producenten en importeurs;
3. het overdrachtspunt waarop de producten door producenten en importeurs worden ingenomen en de afspraken die daarover met derden (bijvoorbeeld gemeenten of andere bedrijven) zijn gemaakt;
4. de frequentie van inname van de producten door producenten en importeurs;
5. de sorteeractiviteiten die eventueel door derden in opdracht van de producenten en importeurs worden uitgevoerd;
6. de wijze waarop het transport van de in te nemen producten is geregeld;
7. inzicht moet worden geboden in de verwerkingstechnieken die wordt toegepast.

6.2.1.3 Beoordeling door de Minister

De Minister zal het bovenstaande beoordelen op volledigheid.

6.2.1.4 financieel-economische aspecten

Voor een juiste beoordeling van het verzoek tot avv is het van belang dat inzicht wordt gegeven in de financieel-economische aspecten van de verwijderingsstructuur en de bijbehorende verwijderingsbijdrage. Er zal alleen tot een avv worden overgegaan, indien er sprake is van een ketendeficit. Dat wil zeggen dat de opbrengsten van het product in het afvalstadium niet voldoende zijn om een milieu hygiënisch verantwoorde wijze van verwerking van dat product mogelijk te maken. Voor een goed inzicht is benodigd een begroting van de kosten van het verwijderingssysteem over de jaren van de aanvraag voor avv, een goede onderbouwing van de hoogte van de verwijderingsbijdrage en de eventuele fondsvorming. Op deze drie aspecten wordt hieronder nader ingegaan.

In bijlage 3 wordt een voorbeeld gegeven van een analyseschema ter onderbouwing van de hoogte van de verwijderingsbijdrage.

Begroting

1. Verzoeker moet een begroting overleggen, waaruit blijkt dat er een ketendeficit is, dat gedekt dient te worden uit de opbrengsten van de verwijderingsbijdrage.

In de begroting kunnen onder meer de volgende kosten worden opgevoerd:

- de kosten van inzameling van de producten in het afvalstadium;
- de kosten van sortering;
- de kosten van demontage;
- de kosten van be- en verwerking;
- de transportkosten;

- de beheerskosten (bureau- en personeelskosten);
- de kosten van reserveringen of onvoorziene kosten;
- de kosten van onderzoek of stimuleren herinzet secundair materiaal;
- de kosten van voorlichting.

Een goede onderbouwing dient te worden gegeven voor de opgevoerde kostenposten.

2. Veel van de in de begroting opgenomen kostenposten kunnen slechts met de nodige onzekerheden worden opgevoerd. Dit geldt vooral bij een eerste aanvraag voor avv, als een nieuw systeem wordt opgezet. De onzekerheden over de hoeveelheid producten waarvoor het systeem de kosten moet kunnen dekken is dan het grootst. Dit heeft direct invloed op de eerste vijf hierboven genoemde kostenposten. Wenselijk is om een goede onzekerheidsanalyse of gevoeligheidsanalyse uit te voeren waaruit tevens blijkt wat de invloed daarvan is op de omvang van het ketendeficit.

Verwijderingsbijdrage

1. De opbrengst van de verwijderingsbijdrage dient om het ketendeficit te dekken. Hierboven is reeds aangegeven aan welke eisen de berekening van het ketendeficit dient te voldoen. Ook de hoogte van de verwijderingsbijdrage dient goed onderbouwd te worden. Indien het gaat om een vaste verwijderingsbijdrage moet duidelijk zijn aangegeven hoe de hoogte hiervan tot stand is gekomen. Bijvoorbeeld door schatting van de verkopen van nieuwe producten. Indien wordt gekozen voor een systeem waarin de verwijderingsbijdrage wordt bepaald door middel van een berekeningsmethode moet duidelijk zijn aangegeven uit welke kengetallen deze methode (formule) bestaat en hoe deze tot stand zijn gekomen. Duidelijk dient worden aangegeven hoe en wanneer de inning van de verwijderingsbijdrage zal plaatsvinden.
2. Tijdstip waarop de verwijderingsbijdrage wordt geheven. Duidelijk moet zijn aangegeven het moment waarop de verwijderingsbijdrage wordt geheven en op welke wijze dit bekend wordt gemaakt.
3. De verwijderingsbijdrage mag alleen worden aangewend voor de kosten die verband houden met de verwijdering van de producten.
4. Bijstelling verwijderingsbijdrage. Aangegeven moet worden of en wanneer tot een bijstelling van de verwijderingsbijdrage zal worden overgegaan. Dit zal moeten indien de fondsvorming te groot wordt of indien de opbrengsten de kosten niet meer kunnen dekken.
5. Beëindiging van de verwijderingsbijdrage. Aangegeven moet worden op welke wijze wordt omgegaan met de na beëindiging van de verwijderingsbijdrage eventueel in een fonds aanwezige gelden.

Fondsvorming

Gezien de hiervoor onder het onderdeel begroting besproken onzekerheden wordt fondsvorming toegestaan. Het fonds is bedoeld voor opvang van die onzekerheden. De gelden dienen besteed te worden voor de doeleinden waarvoor het systeem in leven is geroepen. Zeker in die situatie waarin de personen of bedrijven door Wie de verwijderingsbijdrage uiteindelijk betaald moet worden (bijvoorbeeld consumenten), niet rechtstreeks bij de vaststelling van de hoogte van de verwijderingsbijdrage zijn betrokken, ziet de overheid het als haar taak er voor te waken dat er geen overbodig grote fondsen ontstaan.

In verband hiermee voor de periode van avv inzicht worden verschaft in het volgende:

1. of als gevolg van het heffen van de verwijderingsbijdrage fondsvorming zal optreden;
2. of er voor de hierboven genoemde onzekerheden reserveringen worden gepleegd;
3. indien dit het geval is dient gemotiveerd te worden aangegeven waarom een fonds noodzakelijk is;
4. op welke wijze het fonds wordt gevoed;
5. de omvang van het fonds; Aan de omvang van het fonds wordt de eis gesteld dat het fonds niet groter mag worden dan 1½ keer de in 1 jaar begrote kosten van verwijdering. Dit betekent dat er een reserve gevormd mag worden gedurende de looptijd van een avv met een omvang van maximaal 1½ keer de in 1 jaar begrote kosten van inzameling, sortering, demontage, be- en verwerking en transport. Indien tijdens de looptijd van een avv de fondsvorming bovenstaande omvang overschrijdt, dient de verwijderingsbijdrage (tussentijds) te worden aangepast. In dat geval dient een nieuw verzoek tot avv te worden ingediend.
6. welke uitkeringen uit het fonds gedaan kunnen worden;
7. hoe men de ontwikkeling in de fondsvorming over langere tijd ziet.

6.2.1.5 Beoordeling door de Minister

De bovenstaande gegevens zullen worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

1. de financiering dient de kosten te dekken;
2. de financiering van de verwijderingsstructuur dient doorzichtig te zijn;
3. een goede onderbouwing moet worden gegeven van de hoogte van de verwijderingsbijdrage;
4. de omvang van een eventueel te vormen fonds mag in principe niet hoger zijn dan 1½ keer de voor 1 jaar begrote kosten voor inzameling sortering, demontage, be- en verwerking en transport;
5. er moeten sluitende afspraken zijn gemaakt over het beheer van de geïnde gelden;
6. er dienen voldoende waarborgen te zijn dat de geïnde verwijderingsbijdrage op een juiste wijze wordt aangewend, ook indien de inning van de verwijderingsbijdrage wordt beëindigd.

6.3 De wijze waarop de verwijderingsstructuur past in internationaal verband (artikel 2, onder d)

6.3.1.1 Inhoud gegevens

Aangegeven moet worden of de verwijderingsstructuur past in internationaal verband. Inzicht moet worden gegeven in de verwijderingssystemen voor vergelijkbare producten in de ons omliggende landen. Tevens moet kort aandacht worden gegeven aan ontwikkelingen op Europees niveau om te komen tot een integrale aanpak. In beide gevallen moeten overeenkomsten en verschillen met de verwijderingsstructuur worden aangegeven.

6.3.1.2 *Beoordeling door de Minister*
De Minister toetst of aandacht is geschonken aan het internationale kader.

6.4 De marktstructuur van degenen die de stof, dat preparaat of dat andere product in Nederland invoeren of op de markt brengen (artikel 2, onder e)

6.4.1.1 Inhoud gegevens

Teneinde het verzoek tot avv goed te kunnen beoordelen dient inzicht te worden geboden in de marktstructuur van het product waarop de verwijderingsbijdrage betrekking heeft. Daartoe dient in de gegevens de volgende informatie te worden opgenomen:

Beschrijving marktstructuur. Inzicht moet worden gegeven in de marktstructuur van het product waarvoor een verwijderingsbijdrage wordt geheven. Daarbij moet in ieder geval worden ingegaan op de volgende aspecten: het aantal bedrijven dat actief is op de markt, de omzet van deze bedrijven en of er sprake is van een groeimarkt.

Invloed van de verwijderingsbijdrage op de markt. Ingegaan moet worden op de verwachte effecten van de verwijderingsbijdrage.

6.4.1.2 Beoordeling door de Minister

Getoetst zal worden of de marktstructuur voldoende is beschreven.

6.5 De wijze waarop getracht is een ieder die de verwijderingsbijdrage moet afdragen, bij het indienen van het verzoek te betrekken (artikel 2, onder f)

6.5.1.1 Inhoud gegevens

De verzoeker moet zoveel mogelijk hebben ondernomen om andere producenten en importeurs bij de overeenkomst en het verzoek tot avv te betrekken. Het sturen van een aanmeldingsformulier aan relevante bedrijven, het plaatsen van artikelen in vakbladen en het organiseren van een of meerdere voorlichtingsbijeenkomsten zijn voorbeelden van goede methoden om deze onder de aandacht te brengen. In de gegevens dient een overzicht te worden opgenomen van de activiteiten die zijn uitgevoerd om de bedrijven bij de overeenkomst en het verzoek te betrekken.

6.5.1.2 Beoordeling door de Minister

De Minister beoordeelt of voldoende aannemelijk is gemaakt dat redelijkerwijs alles is ondernomen om zoveel mogelijk bedrijven te betrekken bij de overeenkomst en het verzoek tot avv.

6.6 De wijze waarop getracht is te voorkomen dat gebruikers van die stof, dat preparaat of dat andere product in de praktijk meer dan eenmaal een bijdrage voor de verwijdering daarvan verschuldigd zijn (artikel 2, onder g)

6.6.1.1 Inhoud gegevens

Voorkomen moet worden dat de consument of een bedrijf tweemaal moet betalen voor de verwijdering van een zelfde product. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij een product dat tevens onderdeel uitmaakt van een ander product, zoals een autoband van een auto. Om te voorkomen dat tweemaal betaald moet worden, is het aan te bevelen om zo hoog mogelijk in de keten te heffen.

6.6.1.2 *Beoordeling door de Minister*

De Minister toetst of voldoende waarborgen in het systeem zijn gebouwd dat over hetzelfde product geen twee keer wordt geheven.

6.7 De wijze waarop aan de consument voorlichting zal worden gegeven over de verwijderingsbijdrage (artikel 2, onder h)

6.8.1.1 *Inhoud gegevens*

Om te evalueren of de gestelde doelen met de voorgestelde verwijderingsstructuur worden gehaald. Moeten de resultaten worden gemonitord. Het is daarom noodzakelijk om een adequaat registratie- en controlesysteem te ontwikkelen om de voortgang van de punten zoals beschreven in de paragrafen 4.2. tot en met 4.4 te kunnen monitoren. De resultaten van de monitoring zullen jaarlijks door de indiener van het verzoek tot avv voor 1 juni aan de Minister moeten worden overlegd. In deze rapportage moeten in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde komen:

1. de hoeveelheid producten (die onder het verwijderingssysteem vallen) die in het betreffende jaar in Nederland op de markt gebracht;
2. de hoeveelheid producten die in het betreffende jaar als gevolg van het verwijderingssysteem worden ingezameld en verder verwijderd;
3. het in het betreffende jaar gerealiseerde percentage hergebruik, onderverdeeld naar product-, onderdelen-, materiaalhergebruik en hoofdgebruik als brandstof;
4. de in het betreffende jaar hoeveelheid (in kg.) en soorten te storten of te verbranden restfracties die resteert nadat de herbruikbare fracties zijn benut;
5. een overzicht van de inkomsten en uitgaven als gevolg van de verwijderingsbijdrage;
6. inzicht moet worden gegeven in de ontwikkeling in de fondsvorming;
7. een overzicht van de bedrijven die zijn aangesloten bij de overeenkomst en van de bedrijven die de overeenkomst hebben opgezegd.

In de gegevens moet worden beschreven op welke wijze de monitoring van bovenstaande punten plaatsvindt. Aangegeven moet worden:

1. de wijze waarop de informatie wordt verzameld;
2. de frequentie waarmee de informatie wordt verzameld;
3. een schatting van de betrouwbaarheid van de informatie.

6.8.1.2 Beoordeling door de Minister

De Minister beoordeelt dit onderdeel van de aanvullende gegevens op volledigheid van het monitoringsysteem.

Bijlage 1: Regeling verzoek verwijderingsbijdragen

Regeling van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 9 mei 1994, nr. MBA/02594008, houdende uitvoering van artikel 15.36, tweede lid, van de Wet milieubeheer (*regeling verzoek verwijderingsbijdragen*) (Stcrt. 1992, nr. 92)

Gelet op artikel 15.36, tweede lid, van de Wet milieubeheer,

Besluit:

Artikel 1

In een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage als bedoeld in artikel 15.36 van de Wet milieubeheer dienen in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde te komen:

- a. naam, adres en registratienummer bij de Kamer van Koophandel van degenen die partij zijn bij de overeenkomst;
- b. de stof, het preparaat of het andere produkt waarop de verwijderingsbijdrage wordt gelegd;
- c. de hoogte of de wijze van berekenen van de verwijderingsbijdrage;
- d. een omschrijving van degenen op wie de verplichting tot afdracht van de verwijderingsbijdrage wordt gelegd;
- e. een omschrijving van degenen aan wie de afdracht van de verwijderingsbijdrage moet plaatsvinden;
- f. het tijdstip en de wijze waarop de afdracht van de verwijderingsbijdrage moet plaatsvinden;
- g. de wijze waarop controle op de afdracht van de verwijderingsbijdrage plaatsvindt;
- h. de wijze waarop degene op wie de verplichting tot afdracht van de verwijderingsbijdrage is gelegd, gebruik kan maken van de verwijderingsstructuur voor die stof, dat preparaat of dat andere produkt;
- i. de looptijd van de overeenkomst.

Artikel 2

Met betrekking tot een verzoek tot algemeen verbindend verklaring van een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage worden naast de overeenkomst over een verwijderingsbijdrage in ieder geval de volgende gegevens overgelegd:

- a. de met de verwijderingsstructuur te realiseren milieudoelstellingen;
- b. de organisatorische en technische opzet van de verwijderingsstructuur voor die stof, dat preparaat of dat andere produkt;
- c. de financieel-economische opzet van de verwijderingsstructuur voor die stof, dat preparaat of dat andere produkt;
- d. de wijze waarop de verwijderingsstructuur past in internationaal verband;
- e. de marktstructuur van degenen die die stof, dat preparaat of dat andere produkt in Nederland invoeren of op de markt brengen;
- f. de wijze waarop getracht is een ieder van de onder e bedoelde personen bij het indienen van het verzoek te betrekken;
- g. de wijze waarop getracht is te voorkomen dat gebruikers van die stof, dat preparaat of dat andere produkt in de praktijk meer dan eenmaal een bijdrage voor de verwijdering daarvan verschuldigd zullen zijn;
- h. de wijze waarop aan de consument voorlichting zal worden gegeven over de verwijderingsbijdrage;
- i. de wijze van rapportage over de voortgang van de onder a tot en met d genoemde punten.

Artikel 3

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 4

Deze regeling wordt aangehaald als: regeling verzoek verwijderingsbijdragen.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Toelichting

Algemeen

In artikel 15.36, tweede lid, van de Wet milieubeheer, dat in die wet is ingevoegd bij wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (verwijderingsbijdragen) (Stb. 1994, 90) is aangegeven dat de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) nadere regels stelt met betrekking tot de onderwerpen die in ieder geval in een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage aan de orde dienen te komen alsmede met betrekking tot de gegevens die bij een verzoek tot algemeen verbindend verklaren van een dergelijke overeenkomst overgelegd dienen te worden. In de onderhavige regeling worden deze regels uitgewerkt.

Een verzoek tot het algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage bestaat uit twee onderdelen: de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage en de gegevens die noodzakelijk zijn om de overeenkomst te kunnen beoordelen. Om een snelle procedure van behandeling van het verzoek te realiseren verdient het aanbeveling om vroegtijdig met het ministerie van VROM te overleggen over het voornemen tot het indienen van een verzoek.

In artikel 15.37 van de Wet milieubeheer is beschreven welke procedure het verzoek na indiening doorloopt. Na deze procedure wordt de beslissing van de Minister op het verzoek gepubliceerd in de Staatscourant en vindt kennisgeving hiervan in één of meer landelijk verschijnende dagbladen plaats. De algemeen verbindend verklaring heeft alleen betrekking op de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage.

Overeenkomst over een verwijderingsbijdrage

In artikel 1 van de regeling is aangegeven welke onderwerpen in ieder geval in de overeenkomst aan de orde dienen te komen. Het staat de betrokkenen vrij ook afspraken over andere onderwerpen in de overeenkomst te maken, mits deze direct te maken hebben met de verwijderingsbijdrage. Overigens mogen deze afspraken niet in strijd zijn met op grond van de Wet economische mededinging gevoerde mededingingsbeleid. Zo is het maken van afspraken over de doorberekening van de verwijderingsbijdrage in de prijs van het produkt verboden op grond van het Besluit horizontale prijsbinding.

De naam en het adres van degenen die partij zijn bij de overeenkomst zal met name blijken uit de ondertekening van de overeenkomst. Hierbij zal de preciese naam en vestigingsplaats van de betrokken ondernemingen en het registratienummer bij de Kamer van Koophandel aangegeven moeten worden.

Bij het aangeven van de stof, het preparaat of het andere produkt waarop de verwijderingsbijdrage wordt gelegd, moet duidelijk en eenduidig worden aangegeven waarvoor de verwijderingsbijdrage moet worden afgedragen.

De hoogte van de verwijderingsbijdrage vormt een van de belangrijkste onderdelen van de regeling. De hoogte is een neerslag van de kosten van de verwijderingsstructuur en bepaalt voor de burger in grote lijnen de omvang van een mogelijke prijsverhoging van een bepaald produkt. Bij de beoordeling van het verzoek zal daarom aan de onderbouwing van de hoogte van de verwijderingsbijdrage bijzondere aandacht worden besteed. De bepaling van de hoogte van de verwijderingsbijdrage zal in de meeste gevallen resulteren in een vast bedrag per produkt. Om de verwijderingskosten zo goed mogelijk aan bepaalde produkten toe te rekenen is het mogelijk dat dit bedrag binnen een produktgroep wordt gedifferentieerd. Wel zal in dat geval extra aandacht aan de controle op afdracht van de verwijderingsbijdrage besteed moeten worden. In een aantal gevallen, met name bij die afvalstoffen die een fluctuerende marktprijs kennen, zoals oud-papier, kan in plaats van een vast bedrag per produkt gekozen worden voor een berekeningsmethode van de hoogte van de verwijderingsbijdrage. De hoogte van de verwijderingsbijdrage zal worden afgestemd op de feitelijke kostenontwikkeling. In de overeenkomst zal dan duidelijk aangegeven moeten worden hoe en wanneer daarvan gebruik gemaakt zal worden.

In de overeenkomst zal duidelijk omschreven moeten worden wie, wanneer en aan wie de afdracht van de verwijderingsbijdrage moeten doen. Dit is in belangrijke mate afhankelijk van de organisatie van de verwijderingsstructuur. Dit kan per produktgroep verschillen. Het verdient aanbeveling, mede uit een oogpunt van controle, om deze organisatie zo eenvoudig mogelijk te houden. Dit kan door bijvoorbeeld in de overeenkomst vast te leggen dat de afdracht moet plaatsvinden door de producent of importeur – meestal een beperkt aantal – en op het moment dat hij het produkt voor het eerst in Nederland op de markt brengt.

Aan wie de afdracht moet plaatsvinden zal eveneens in de overeenkomst aangegeven moeten worden. In veel gevallen zal dit geschieden aan een organisatie die tevens belast is met het beheer van het door de verwijderingsbijdragen gevormde fonds. In de organisatie van dit fonds dienen waarborgen gecreëerd te zijn dat de via de verwijderingsbijdrage binnenkomende gelden alleen voor de verwijdering van de betreffende produkten in de afvalfase besteed kunnen worden.

In de overeenkomst zal verder aangegeven moeten worden wie de controle op de afdracht van de verwijderingsbijdrage zal verrichten en op welke wijze dit zal plaatsvinden. Hierbij moet bedacht worden dat de handhaving van de overeenkomst blijkens artikel 15.40 van de Wet milieubeheer in eerste instantie bij de partijen van de overeenkomst is gelegd. Bij de wijze waarop de controle kan plaatsvinden, kan gedacht worden aan het overleggen van productie- of importgegevens aan bovengenoemde organisatie dan wel het overleggen van deze gegevens aan een onafhankelijke accountant.

De afdracht van de verwijderingsbijdrage zal gepaard moeten gaan met een zekerheid voor de betrokken producent/importeur dat zijn produkt in de afvalfase daadwerkelijk verwijderd wordt met behulp van de door de verwijderingsbijdrage gefinancierde verwijderingsstructuur. In de overeenkomst zal aangegeven moeten worden op welke wijze de gebruiker van een bepaald produkt zich hiervan kan ontdoen.

Tenslotte zal in de overeenkomst de looptijd aangegeven moeten worden. In artikel 15.39, eerste lid, van de Wet milieubeheer is hieromtrent bepaald dat de looptijd maximaal vijf jaar mag zijn. Het bepalen van de exacte looptijd van de overeenkomst binnen deze maximumtermijn is overgelaten aan de betrokken partijen. Hierbij kunnen verschillende aspecten in beschouwing worden genomen, zoals de ontwikkeling van verwerkingstechnologie en internationale ontwikkelingen.

Gegevens bij een verzoek

In artikel 2 van de regeling is aangegeven welke gegevens bij een verzoek in ieder geval overgelegd moeten worden. Deze gegevens zijn noodzakelijk om de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage goed te kunnen beoordelen. Immers, de verwijderingsbijdrage vormt het financiële sluitstuk van een verwijderingsstructuur voor een bepaald produkt in de afvalfase. In het kader van de beoordeling van het verzoek tot het algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage zal derhalve eveneens een toetsing van deze verwijderingsstructuur moeten plaatsvinden. Daartoe moet een aantal

gegevens over deze verwijderingsstructuur overgelegd worden. Veelal zijn deze gegevens reeds in belangrijke mate aanwezig in de vorm van een implementatieplan of soortgelijke stukken voor de betreffende produktgroep.

Met de onder a genoemde milieudoelstellingen wordt bedoeld op wijze waarop de producenten en importeurs de inzamel-, verwerkings- en eindverwijderingspercentages, die met de verwijderingsstructuur zullen worden gerealiseerd. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de vereisten die in artikel 10.1 van de Wet milieubeheer zijn opgenomen. Ten aanzien van de verwerking en eindverwijdering zal derhalve gemotiveerd moeten worden waarom in casu sprake is van een "doelmatige verwijdering van afvalstoffen" (artikel 1.1 van de Wet milieubeheer).

Bij de onder b genoemde organisatorische opzet van de verwijderingsstructuur moet aangegeven worden hoe de organisatie in elkaar zit, hoe de verhoudingen zijn tussen de aan de organisatie deelnemende participanten en hoe een en ander statutair is vastgelegd. Bij de technische opzet moet gedacht worden aan de logistiek (transport, e.d.) en de technieken die bij de verwerking toegepast worden. Hierbij kan ook de ontwikkeling van bepaalde technieken beschreven worden.

Bij de onder c genoemde financieel-economische aspecten moet gedacht worden aan een beschrijving van de diverse geldstromen die verband houden met de verwijderingsbijdrage. Het zal duidelijk zijn dat de besteding van de via de verwijderingsbijdrage binnenkomende gelden zo economisch mogelijk moet plaatsvinden. In dit verband wordt erop gewezen dat van het instrument van de verwijderingsbijdrage alleen gebruik gemaakt kan worden, wanneer sprake is van een ketendeficit. Dat wil zeggen dat de opbrengsten van het produkt in het afvalstadium niet voldoende zijn om een milieu hygiënisch verantwoorde verwerking van dat produkt mogelijk te maken.

Met de onder d bedoelde verwijzing naar een aanpak in internationaal verband wordt beoogd dat degenen die een verzoek indienen, mede een aanpak in bijvoorbeeld Europees verband in hun beschouwingen betrekken. Dit behoeft overigens niet direct te leiden tot een directe aanpak in Europees verband. Het gaat erom aan te geven wanneer een dergelijke aanpak wel mogelijk zal zijn.

Bij de onder e en f genoemde punten moeten de verzoekers in de eerste plaats aangeven hoe de markt in elkaar zit, waarbij aandacht moet worden gegeven aan het aantal bedrijven en de omzet van deze bedrijven. Het gaat hierbij met name om die bedrijven die produkten produceren of importeren die in Nederland op de markt worden gebracht en veelal ook in Nederland in het afvalstadium geraken. Bedrijven die produkten produceren en vervolgens exporteren, worden hierbij derhalve niet in beschouwing genomen.

Van de eerstgenoemde bedrijven moet, zoals artikel 15.37, eerste lid, voorschrijft, een belangrijke meerderheid het verzoek tot algemeen verbindend verklaren van de overeenkomst over de verwijderingsbijdrage onderschrijven. Hierbij gaan de gedachten uit naar circa 75 % van de betrokken ondernemingen. Aangegeven zal moeten worden op welke wijze degenen die een verzoek hebben ingediend, hebben getracht alle betrokken bedrijven bij het verzoek te betrekken. Dit kan bijvoorbeeld geschieden door te wijzen op een rondschrijven aan de betrokken bedrijven, waarin verzocht wordt het verzoek te ondersteunen.

Bij g moet worden aangegeven dat de consument niet tweemaal voor de verwijdering van hetzelfde product een verwijderingsbijdrage moet betalen. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij een produkt dat tevens onderdeel van een ander produkt uitmaakt, zoals een autoband van een auto. In dit verband moet bij h worden aangegeven op welke wijze aan de consument voorlichting zal worden gegeven over de verwijderingsbijdrage. Hierbij wordt een uiteenzetting van de voorlichtingsmiddelen verwacht.

Ten slotte zal aangegeven moeten worden op welke wijze voorzien is in een rapportage over de voortgang van de verschillende eerdergenoemde punten. Deze rapportage zal veelal gebaseerd zijn op een meet- en monitoringprogramma. Deze rapportage zal onder andere aan de Minister van VROM toegezonden moeten worden.

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Bijlage 2: Voorbeelden van avv

Personenauto's.

Het eerste besluit tot avv had betrekking op autowrakken en is eind 1994 genomen. Door de producenten en importeurs van personenwagens is een landelijk systeem opgezet voor de demontage en herverwerking van onderdelen van autowrakken. Deze structuur wordt uitgevoerd onder regie van de Stichting Auto Recycling Nederland en wordt betaald uit de verwijderingsbijdragen die worden afgedragen bij de verkoop van nieuwe auto's in Nederland. Een nieuw besluit tot avv van de overeenkomst over een verwijderingsbijdrage voor autowrakken is op 1 januari 1998 opnieuw voor een periode van drie jaar genomen.

Land- en tuinbouwfolie.

Door zowel buitenlandse als binnenlandse producenten en importeurs van landbouwfolie is de Stichting Folie Inzameling Nederland opgericht die ervoor zorg draagt dat gebruikte landbouwfolie wordt ingezameld en herverwerkt. Deze organisatie wordt betaald uit de verwijderingsbijdrage. Daarnaast betalen agrariërs een klein bedrag op het moment dat hun landbouwfolie wordt ingezameld. Op 15 november 1996 is de overeenkomst overeen verwijderingsbijdrage voor landbouwfolie door de Minister algemeen verbindend verklaard.

Kunststofgevelelementen.

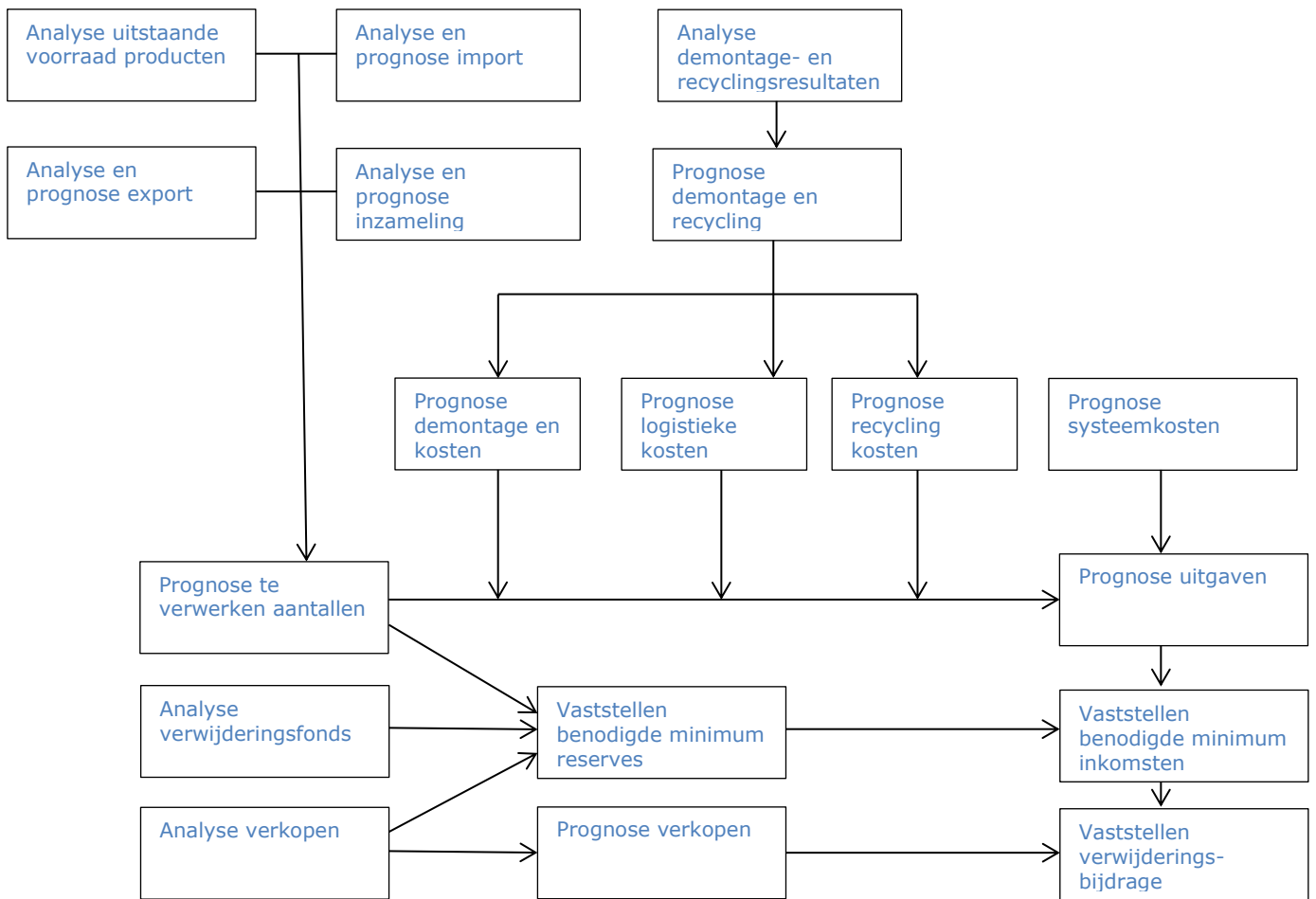
Op 14 augustus 1997 heeft de Minister het besluit genomen om de overeenkomst over een verwijderingsbijdrage voor kunststof kozijnen en elementen van kunststof kozijnen algemeen verbindend te verklaren. Op 15 augustus 2000 is het besluit genomen tot verlenging van de avv met 5 jaar. De verwijderingsbijdrage wordt afgedragen door de producenten en importeurs van de kozijnen en de elementen. De Stichting Recycling VKG (Vereniging van Kunststof Gevelelementen fabrikanten) draagt er zorg voor dat de gebruikte kozijnen en elementen gescheiden worden aangeboden, bewerkt, getransporteerd en vervolgens worden herverwerkt tot nieuwe kozijnen.

Papier en karton.

Ten tijde van het schrijven van deze Leidraad had de laatste avv betrekking op papier en karton. Op 31 maart 1998 is het besluit tot avv genomen voor de periode tot 31 december 2001. De verwijderingsbijdrage wordt alleen geïnd indien de prijzen voor oud-papier en karton zodanig dalen dat het ernaar uitziet dat gemeenten zouden moeten bijbetalen om van hun ingezamelde oud-papier en karton af te komen. Ten behoeve van de uitvoering is door de betrokken brancheorganisaties de Stichting Papierrecycling Nederland opgericht.

Bijlage 3: Voorbeeld analyseschema hoogte verwijderingsbijdrage

vrij naar verzoek avv van de RAI

Bijlage 4: Protocol VROM - NMa

Afspraken tussen de directeur-generaal Milieubeheer van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit (NMa) over de pr. acadurele; afetemmin9 van de besluitvorming van de Minister van VROM op de mededelingen in het kader van de Besluiten op basis van artikel 10.4, van de Wet milieubeheer en de besluiten van de Minister van VROM tot het algemeen verbindend verklaren van overeenkomsten over verwijderingsbijdragen ex. artikel 15.36, eerste lid, van de Wet milieubeheer enerzijds en besluiten van de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit op grond van artikel 17 van de Mededingingswet anderzijds.

Considerans

1. Artikel 10.4, van de Wet milieubeheer biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen die producenten en importeurs verplichten voorzieningen te treffen die erop zijn gericht om producten in het afvalstadium terug te nemen en te verwerken. De wijze waarop producenten en importeurs aan deze verplichting willen voldoen, moet volgens deze regels in de vorm van een mededeling aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) bekend worden gemaakt. Vervolgens kan de Minister van VROM hieraan zijn instemming geven. In de praktijk maken de producenten en importeurs veelal gebruik van de mogelijkheid om een gezamenlijke, collectieve mededeling bij de Minister van VROM in te dienen. Aan deze collectieve mededeling liggen meestal meerdere overeenkomsten ten grondslag.
2. Op grond van artikel 15.36, eerste lid, van de Wet milieubeheer kan de Minister van VROM, indien dit in het belang is van een doelmatige verwijdering van afvalstoffen, een overeenkomst over een verwijderingsbijdrage algemeen verbindend verklaren. Een belangrijke meerderheid van bedrijven die een bepaald product invoert en of op de markt brengt, kan daartoe een verzoek bij de Minister van VROM indienen (hierna verzoek tot avv genoemd).
3. De NMa is belast met de uitvoering en handhaving van de Mededingingswet. Op grond van de artikelen 6 en 17 van deze wet zijn overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen van ondernemingen die ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan wordt verhinderd, beperkt of vervalst, verboden, tenzij de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit op aanvraag ontheffing verleent.
4. Sinds de inwerkingtreding van de Mededingingswet is gebleken dat als gevolg van de hierboven genoemde milieuregelgeving ondernemingen afspraken maken of gedragingen vertonen die onder de het verbod van artikel 6 van de Mededingingswet kunnen vallen en waarvoor ontheffing op grond van artikel 17 van deze wet kan worden aangevraagd. Deze omstandigheid maakt het uit oogpunt van rechtszekerheid wenselijk dat tussen de directeur-generaal Milieubeheer en de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit nadere afspraken worden gemaakt over de afstemming van de genoemde procedures in het kader van de Wet milieubeheer en de Mededingingswet.

VROM

Vervallen protocol VROM – NMa

Op 1 augustus 2004¹ is de Wijziging van de Mededingingswet en van enige andere wetten, in verband met de implementatie van EG-verordening 1/2003 en 139/2004², van kracht geworden. Eén van de wijzigingen in deze wet betreft het vervallen van de mogelijkheid ontheffing aan te vragen voor het kartelverbod van artikel 6 van de Mededingingswet. Als gevolg van deze wijziging is het protocol VROM – NMa eveneens met ingang van 1 augustus 2004 vervallen. Dit protocol bevatte afspraken over de procedurele afstemming van de besluitvorming van de Minister van VROM in het kader van regelgeving afvalbeheer (Wet milieubeheer) en de

directeur-generaal van de Nederlandse Mededingingsautoriteit op grond van de Mededingingswet. Het protocol is opgenomen als bijlage 4 in de 'Leidraad algemeen verbindend verklaring overeenkomst over een afvalbeheersbijdrage' (in deze publicatie staat 'verwijderingsbijdrage'), waarvan de vaststelling in Staatscourant nr. 234 op 1 december 2000 is bekendgemaakt. Om deze reden wordt het vervallen van het protocol per 1 augustus 2004 eveneens in de Staatscourant bekendgemaakt.

1 Koninklijk Besluit in Stb. 346 van 20 juli 2004.

2 Stb. 345 van 20 juli 2004.

Afspraken

1. Indien een indiener zich met een conceptmededeling of een conceptverzoek tot AVV richt tot de Minister van VROM, dan zal de indiener worden verzocht door VROM na te gaan en aan te geven of de verwijderingsstructuur mededingingsbeperkingen in de zin van artikel 6 van de Mededingingswet bevat. Wanneer dit het geval is of onduidelijk is, adviseert de Minister van VROM de indiener om zo spoedig mogelijk de mededeling of het verzoek tot AVV en de daaraan ten grondslag liggende overeenkomsten en afspraken ter ontheffing op grond van artikel 17 van de Mededingingswet bij de NMa voor te leggen. Het is daarbij van belang dat dit verzoek tot ontheffing bij de NMa zo spoedig mogelijk plaatsvindt, uiterlijk tegelijkertijd met de formele indiening van de mededeling of het verzoek tot AVV bij de Minister van VROM.
2. Na ontvangst van het verzoek tot ontheffing neemt de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit een voorlopig standpunt in over de eventuele mededingingsrechtelijke aspecten van de door partijen overlegde informatie.¹ Hierbij wordt gezien of (elementen van de) mededeling of het verzoek tot AVV onder het verbod van artikel 6 van de Mededingingswet vallen en of het aannemelijk is dat hiervoor ontheffing kan worden verleend. De directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit zal zich bij deze beoordeling baseren op de reeds opgebouwde beschikkingenpraktijk omtrent vergelijkbare ontheffingsverzoeken.² Dit voorlopige standpunt wordt niet afgegeven indien het een verzoek betreft die mededingingsrechtelijk zeer gecompliceerd is doordat het bijvoorbeeld een problematiek betreft die nog niet eerder aan de NMa is voorgelegd.
3. Bij het afgeven van het voorlopig standpunt wordt de volgende procedure aangehouden. De Minister van VROM heeft in beginsel 12 weken de tijd alvorens een ontwerpbesluit op de mededeling wordt genomen en 16 weken voordat een definitief besluit op een verzoek tot AVV wordt genomen. Binnen deze termijnen zal de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit, indien mogelijk (zie onder 2), de Minister van VROM en de aanmeldende partijen op de hoogte brengen van zijn voorlopige standpunt. De Minister van VROM zal vervolgens bij zijn ontwerpbesluit op de mededeling of bij het besluit op het verzoek tot AVV met het voorlopige standpunt van de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit rekening houden. De directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit behandelt het verzoek verder conform de door de Mededingingswet voorgeschreven procedures.
Tegen zijn definitieve besluit staat de mogelijkheid van bezwaar en beroep open.

Getekend in drievoud op 4 september 2000.

De Directeur-generaal milieubeheer,
H.A.P.M. Pont

De Nederlandse mededingingsautoriteit,
A.W. Kist,
Directeur-generaal

¹ Hieruit moge blijken dat een belangrijke taak is neergelegd bij partijen die de aanmelding indienen.

² Zaak 51, Stibat; zaak 115 Stichting Auto & Recycling.